

מפעולות ועד הלשון

מנחי-ספנות

(רשימה ב')

רשימת המונחים המתפרסמת להלן היא פרי המשך עבודתה של הוועדה למונחי ספנות שעל-יד לשכת ועד הלשון העברית בתל-אביב¹. גם הפעם נקבעו המונחים לאחר שיקול דעת ממושך ודיון בהערות שנתקבלו ממוסדות שונים, אשר לעיניהם היתה הצעת המונחים לפני התפרסמה בדפוס. יש לשים לב לכך כי לאחר כל טיפוס של סירת-מפרשים נזכרים רק המפרשים המיוחדים לה, ואילו מפרשים, שכמותם כבר מצויים בטיפוס קודם, אינם נזכרים מחדש.

פרסום רשימה של דרגות בצי המלחמה נדחה לעת-עתה עד אשר תהיה נדונה גם שאלת הדרגות בצבא ובחיל התעופה.

תל-אביב, 22.7.41.

א' סירות-מפרשים וספינות-מפרשים

SAILING BOATS AND SAILING-VESSELS

gaff sail	מפרש של גף, מפרש-גף (12)	sailing vessel	ספינת-מפרשים, (ספינה) מפרשית
Bermudian sail,	מפרש בֶּרְמוּדִי, מפרש-	sailing boat	סירת-מפרשים, (סירה) מפרשית
Marconi sail	מֶרְקוֹנִי (13)		
Lateen sale	מפרש לְטִינִי (14)	hull	גוף
Four-Sided Sail:	מפרש מְרַבֵּעַ: (15)	Rig:	מ ע ט ה :
head	ראש (16)	sails	מפרשים, תפרשת
luff	(שפה) קַדְמִית (17)	spars	כְּלוֹנְסוֹת, ר'
leech	(שפה) אַחֲרִית (18)	rigging	חבל
foot	שָׁבֶל (הַמְּפָרֵשׁ), ר' שְׁבָלִים (19)	square rig	מַעֲטָה רְבוּעִי
clew	קֶרֶן (20)	fore and aft rig	מַעֲטָה לְאָרֶךְ, מַעֲטָה-שְׁתִּי
throat	צְוָאר (21)	sprit sail	מפרש של מוט, מפרש-מוט (10)
peak	קֶדְקֵד (22)	yard sail	מפרש של אֶסְקֶרִיָה, מפרש-אֶסְקֶרִיָה
tack	פָּקֵם (23)		

* בתדפיס "מונחי הספנות" (תש"א) נכללו שתי הרשימות שנתפרסמו ב"לשוננו", כרך י', עמ' 378—382, ב"רשימה א'", מכאן השינוי בסדר המספרים.
¹ ר' "לשוננו" י', עמ' 378 ואילך. שם גם שמות חברי הוועדה. גם הפעם נתמכה הוועדה ע"י "החבל הימי לישראל".

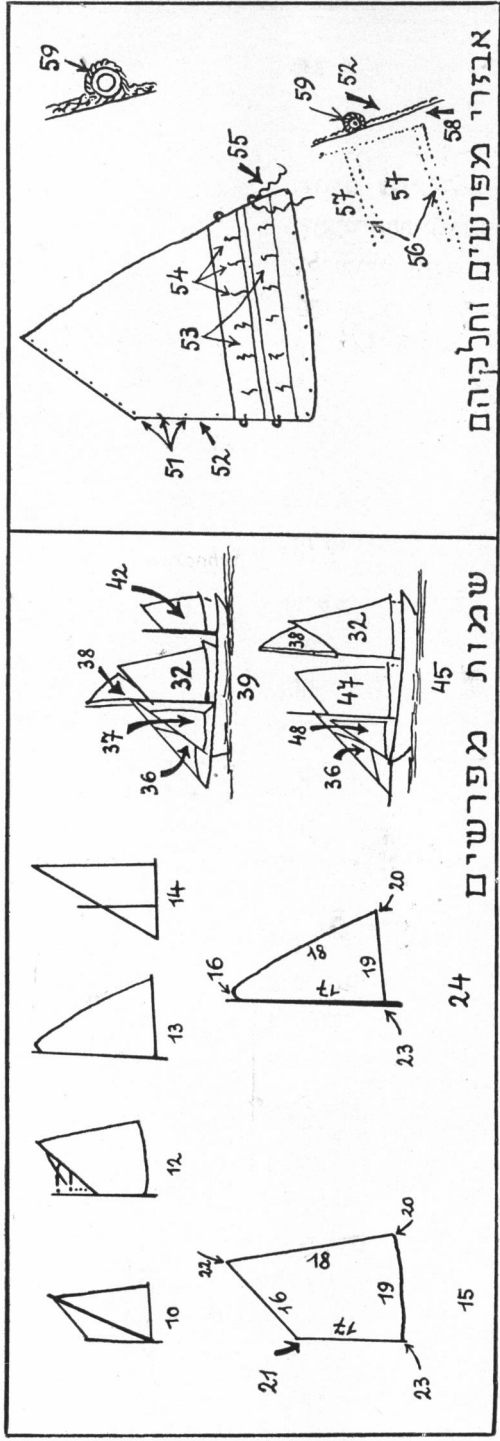
heel	עקב (66)
tongue	יד (67)
fid	פין (68)
upper cap	חשוקים עליונים (69)
lower cap, yoke	חשוקים תחתונים (70)
peak halliard block	מגל-מגלי-גף-הקדקד (בפרד: מגל, ר' מגלים), בלוק-גף-הקדקד (71)
halliard	גף
main halliard crane	ור-הגף (73)
Boom:	מנור (74)
gooseneck	מקור (75)
shaffle	בית-המקור
Yard:	אסקרניה :
sling	צואר
quarter(s)	כתף, ר' כתפים
yard arm	זרוע-האסקרניה
Gaff:	גף (81)
jaws	קרניים (82)
parrel (on jaws), jaw rope	מחסום-הקרניים (83)
parrel trucks	גלים, גלי-המחסום
throat	צואר-הגף (85)
thumb cleat	זינו (86)
peak	קדקד-הגף (87)
Bowsprit:	מוט-החרטום (88)
cranse-iron	מרפס (89)
traveller	זחית (90)
jib outhaul	חולץ (91)
gammoning iron	בית-המוט (92)
knighthead	ראש-הקנה
bowsprit bitts	זקפי-מוט-החרטום (בפרד: זקף, ר' זקפים)
heel	עקב (95)
hole	נקב (97)

Three-Sided Sail:	מפרש משלש: (24)
Sloop:	סלוף: (31)
main sail	מפרש ראשי (32)
jib, fore sail	מפרש חלוצ
Cutter:	קטר, ר' קטרים: (34)
jib	(מפרש) חלוצ ראשון (36)
fore sail	(מפרש) חלוצ שני (37)
top sail	מפרש עלי (38)
Ketch:	קטש, ר' קטשים: (39)
Yawl:	יאל, ר' יאלות: (40)
mizzen	(מפרש) מאטף (42)
fore sail	(מפרש) חלוצ
Schooner:	סקונר: (45)
fore sail	(מפרש) קדמי (47)
fore stay sail	מפרש חלוצ שני (48)

ב' אבזרי מפרשים וחלקיהם

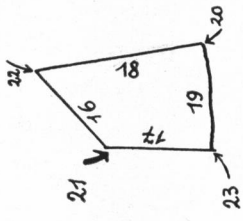
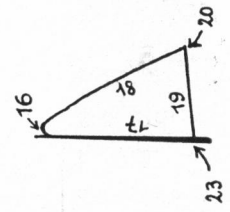
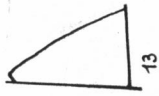
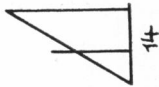
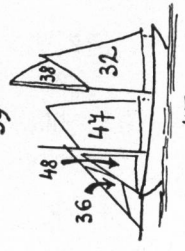
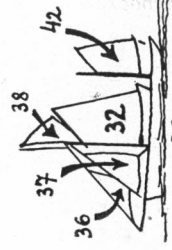
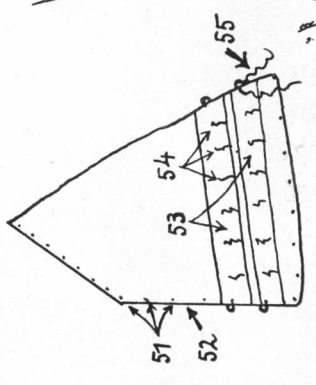
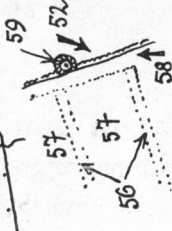
FITTINGS and PARTS OF SAILS

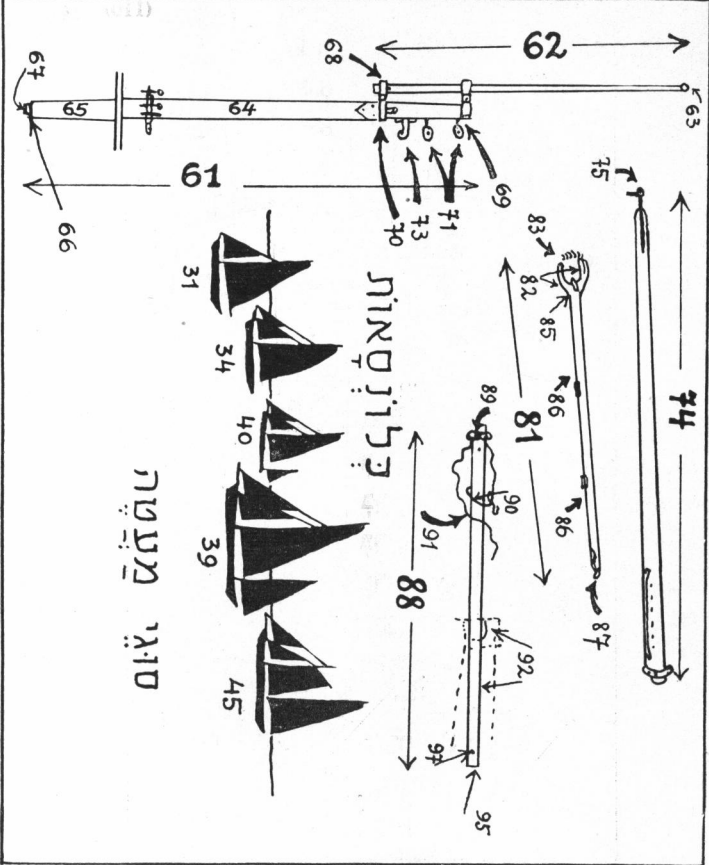
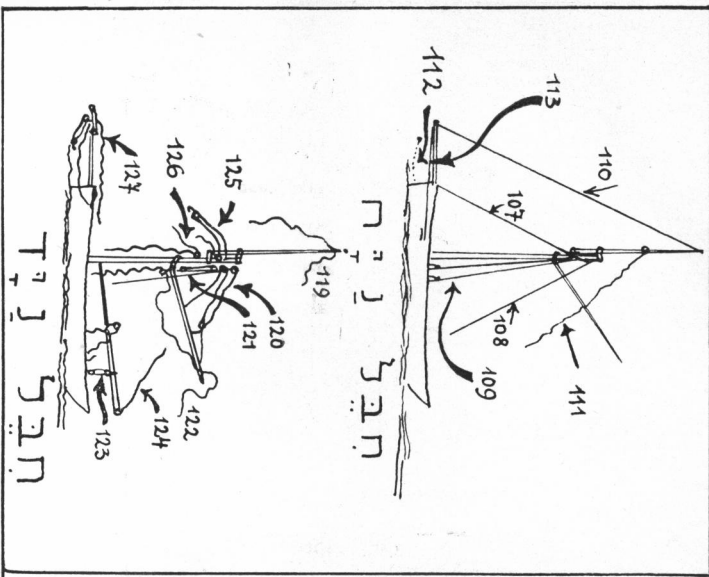
robands	פתילים
lacing	תשלכת
lacing-eyelets	עיני-תשלכת (51)
bolt rope	חבל-שוליים (52)
reef-band	פס-צמצום (53)
reef-points	פתילי-צמצום (54)
reef-pendant	תלוי-צמצום (55)
seam	תפר (56)
cloth	יריעה (57)
tabling	שוליים (58)
cringle	עזקת (59)
Spars:	כלונסאות:
lower mast	תרן תחתי (61)
top mast	תרן עלי (62)
truck	גלה (63)
hounding	גוע (64)
housing	שרש (65)

אזור מפרשים וחלקיהם

שמות מפרשים

VARIA שונות ג'

set of sails	חליפת-מפרשים
balloon jib	חלוצ בלוני
spinnaker	ספנקר
spinnaker boom	מגור-הספנקר
balloon canvas	מפרשי-בלון
press canvas	מפרשי-תחרות
crutch	חמור
drop keel, center-board (keel)	שדרית-חרב, חרב
	גדן (גדן-החרב)
cleat, kevel	ברז, ר' ברזים
jib boom	מגור-החלוצ
bumpkin	מוט-הירכתיים

WINDS רוחות ד'

	דרגת הרוח	(מהירותה במילים אנגליים לשעה)
calm	3	דממה, גליני
light air	8	רוח חרישית
light breeze	13	בריקה קלה
gentle breeze	18	בריקה רפה
moderate breeze	23	בריקה מתונה
fresh breeze	28	בריקה גאה
strong breeze	34	בריקה עזה
moderate gale	40	סערה מתונה
fresh gale	48	סערה גאה
strong gale	56	סערה עזה
whole gale	65	סערת-און
storm	75	סופה
hurricane	90	הורקן
cyclone		קיקלון, סתרחרת
the wind freshens		הרוח גואה

hound (on mast)	זיו (התרון)
mast hole	פיה-הושט
jury mast	תרון-עראי
mast case	בית-התרון
cross trees	בד-ערב
lowering mast	תרון רכין
raking mast	תרון נטוי

<i>Rigging:</i>	ח ב ל :
standing rigging	ח ב ל ניח :
fore stay (107)	סמוך קדמי, ר' סמוכות
back stay (108)	סמוך אחורי
shroud (109)	רקסה
topmast stay (110)	סמוך-התרון העלי
jackstay (111)	סמוך-הגס
bobstay (112)	סמוך-מוט-החרטום
bowsprit shroud (s)	רקסת-י(מוט)-החרטום
collar of jackstay	קולר-סמוך-הגס
collar of shroud	קולר-הרקסה
hound	זיו
purchase	גלגלה

<i>running rigging:</i>	ח ב ל ני ד :
topsail halliard (119)	גף-המפרש העלי
peak halliard (120)	גף-הקדקד
throat or main halliard (121)	גף-ראשי
topsail sheet (122)	מיתר-המפרש העלי
main sheet (123)	מיתר (ראשי)
topping lift (124)	מוקף
jib halliard (125)	גף-החלוצ הראשון
jib outhaul (126)	גף-החלוצ השני
fore halliard (127)	חולץ
fall	סרח

steward	פּלפּל	ה' הַדְּרָגוֹת בְּצִי	
chief cook	טָבַח (רֵאשִׁי)	RANKS IN THE FLEET	
carpenter	מַחְזִיק-בְּדָק	הַדְּרָגוֹת בְּצִי-הַמִּסְתָּר :	
able bodied	מֵלַח פָּשִׁיר (מ"כ)	<i>Ranks in the Merchant Fleet:</i>	
seaman (A.B.)		crew, ship's company	חֲבֵר-אֲנִיָּה
ordinary	סְתֵם-מֵלַח (ס"מ)	master	רֵב-חֹבֵל
seaman (O.S.)		mate (first, second, etc.)	חֹבֵל (חֹבֵל רֵאשׁוֹן, שְׁנֵי וכו')
deck-boy	שׂוֹלֵית-מֵלָחִים	chief officer	קָצִין רֵאשִׁי
apprentice	פְּרַח-חֹבְלִים (נפרד)	petty officer	סָגֵן
	פְּרַח, ר' פְּרָחִים)	boatswain (bo'sn)	רֵב-מֵלָחִים
pilot	אוֹבִיל	purser	גִּזְבָּר (שֶׁל הָאֲנִיָּה)
quartermaster	הַגָּאִי		